

Monumentnummer*: 516992

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 december 2001
Kadaster deel/nr 82827/132

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Goirle		Goirle		Noord-Brabant			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Tilburgseweg	164			5051 AM	Goirle		
Tilburgseweg	166			5051 AM	Goirle		
Tilburgseweg	168			5051 AM	Goirle		
Tilburgseweg	170			5051 AM	Goirle		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Goirle	E				5129		
Goirle	E				5193		
Goirle	E				5196		
Goirle	E				5049		

Omschrijving**

Inleiding.

Het blok van vier BEAMBTENWONINGEN is onderdeel van een complex van acht woningen uit 1928 in Expressionistische stijl, in een variant van de Amsterdamse School. Het is een ontwerp van architect Ingwersen. De andere onderdelen van het complex zijn: II vier beambtenwoningen (spiegelbeeld van onderdeel I); III schuur van woning 156; IV schuur van woning 170 (spiegelbeeld van III); V erfscheiding aan de straat.

Gezamenlijk vormen de onderdelen ten opzichte van elkaar een symmetrisch geheel. De woningen liggen aan de lintbebouwde verbindingsweg tussen Tilburg en Goirle. Ze hebben aan de voorkant een gezamenlijk voorerf en aan de achterkant een privé-erf dat doorsneden wordt door de gezamenlijke ongeplaveide "eigen" weg. Het achterste gedeelte van het erf, dat het verste van de woning af

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ligt, was oorspronkelijk bedoeld als moestuin. De toegang tot de achtererven bevindt zich naast de woning 170 op de kop van het blok. Bovendien heeft 164 een gezamenlijke achterom met 162, rechtstreeks vanaf de straat. De woningen zijn gebouwd voor de Tilburgse Metaaldraadlampenfabriek N.V. aan de Broekhovenseweg, later Volt B.V., in hoofdzaak voor de hogere beambten van de eigen firma. Altijd hebben er ook niet bedrijfsgebonden mensen gewoond. Om voor het bedrijf ook personeel van buiten de regio aan te trekken, werd gekozen voor een aantrekkelijke bouwlocatie. De woningen waren voor die tijd royaal en modern ingericht. Het erf gaf zelfs ruimte voor een eigen moestuin. Het grootonderhoud aan de voor- en achtertuinten werd in oorsprong door de fabriek verzorgd. De uit 1935 daterende Woningstichting Aert Swaens, oorspronkelijk voor Philipswoningbouw in en om Tilburg bedoeld, heeft de woningen tot 1964 beheerd. Hierna zijn ze overgedragen aan de Stichting Hertog Hendrik van Lotharingen, een woningcorporatie in de gemeente Veldhoven, die ook veel woningbouw ten behoeve van Philips beheert en exploiteert. Volt B.V. wordt in mei 1979 een volwaardige Philipsdochter. Een dergelijk complex woningen bevindt zich aan de Treurenburgstraat/Parklaan in Eindhoven, echter zonder moestuinen.

Omschrijving.

Het blok van vier beambtenwoningen heeft een langwerpige plattegrond met een asymmetrische voorgevelcompositie. Iedere woning is verschillend van grootte en aanzicht. Op de rechter hoek bevindt zich de kleinste en op de linker hoek de grootste woning. Ze bestaan uit twee bouwlagen. De grootste woning, samen met de ingangspartij/balkon van de aanliggende woning risaleert in de voorgevel. Het blok is gedekt door een schilddak met de nok loodrecht op de straat en een verticaal dakschild in de zijgevel tot aan de eerste bouwlaag. Het heeft een rondbogige voordeur, een tweedelig venster op de begane grond en een driedelig op de verdieping. Het laatste venster met een kleine roedenverdeling, heeft over de volle breedte een uitgebouwde houten bloembak. Boven de voordeur bevindt zich in het dak een expressionistische schijnschoorsteen. De andere woningen zijn gedekt door een zadeldak met de nok parallel aan de straat. De kleinste woning heeft een eenlaags gedeelte met een overstekend schildeinde en een verticaal gedeelte dat lijkt op een mansarde. Ze hebben rechthoekige voordeuren. Twee bevinden zich met een negenruits vestibulevenster onder een gezamenlijke houten luifel, die één geheel vormt met de houten bakgoot van de linker hoekwoning. De derde bevindt zich in de zijkant van de uitgebouwde ingangspartij, met aan de voorkant een vestibule-venster uitgevoerd in glas-in-lood.

Op de begane grond driedelige vensters en op de verdieping onder de bakgoot van het zadeldak één doorlopend veertiendelig venster, waarin dertien stolpramen en één balkondeur. De ramen hebben een horizontale roedenverdeling. De zijgevels van de hoekwoningen zijn symmetrisch van opzet. In de linker zijgevel bevindt zich in het midden een expressieve schoorsteen met een schuine kant aan de zijde van het dakschild. Op de begane grond wordt de schoorsteen geflankeerd door een venster en in het dak door een dakkapel. De rechter zijgevel heeft een tweedelig venster op de begane grond. Naast een achterdeur en keukenraam hebben de achtergevels openslaande tuindeuren en op de verdieping een doorgaand meerdelig venster zoals in de voorgevel. De kleinste woning en de buurwoning hebben een gezamenlijk balkon in de achtergevel.

Het opgaande werk bestaat uit een rood/paarse baksteen gemetseld in kettingverband. Voor de entree van woning 166 een klein gemetseld steunbeer-achtig element met op de voet een cementen kogel. Bezijden het naastgelegen glas-in-loodvenster kubusachtige aanzet elementen van cement. Het glas-in-lood bevat een afbeelding van een laboratorium-achtige kolf. Rood tegelwerk op de borstwering tussen de voordeuren van de nummers 168 en 170. De daken zijn belegd met rode opnieuw verbeterde Hollandse pannen. Op de kop van de kleinste woning staat een vrijstaande schuur (apart monumentnummer 516993) bij de andere woningen staat deze op het achtererf.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

Het complex is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van een culturele en sociaal-economische ontwikkeling, in het bijzonder de industrialisatie van Tilburg. Het is van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de woningbouw voor beambten. Het heeft architectuurhistorisch belang vanwege de plaats in het werk van de architect Ingwersen. Het geheel is gaaf bewaard gebleven en is als samenhangend complex van beambtenwoningen redelijk zeldzaam.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Bedrijfs-, fabriekswoning

Functie

Beambtenwoning